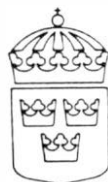

Motion till riksdagen

1988/89:Sk20

av Lars Werner m.fl. (vpk)

med anledning av prop. 1988/89:46 om inkomstskatten för år 1989, extra avdrag för folkpensionärer, uppbörd av B-skatt och kvarskatteavgift på fyllnadsinbetalningar, m.m.

Mot.
1988/89
Sk20–22

I proposition 1988/89:46 föreslår regeringen att riksdagen skall besluta om en rad förändringar på skatteområdet. I denna motion behandlas endast de delar som berör skatteförhållandena för pensionärer.

Sammanfattning av vpk:s förslag

1. Besluta om ett "tjänsteavdrag" för pensionärer. Avdraget skall endast omfatta sådan pensionär, som har inkomst av tjänst. Vpk föreslår att avdraget sätts till 10 000 kr. Syftet med avdraget är att det skall bidra till att undanröja de höga marginaleffekter som kan uppstå för pensionärer som har inkomst av tjänst.

2. Förmögenhet för pensionär som härrör från s.k. egna hem eller fritidshus skall inte påverka beräkningen av extra avdrag för pensionär eller utfallet av kommunalt bostadsbidrag (KBT) för pensionär.

3. I propositionen föreslås att inkomst av tjänst ej skall reducera utfallet av KBT. I denna del tillstyrker vpk regeringens förslag.

4. Med anledning av föreslagna förändringar från vpk och den argumentering som redovisas nedan avstyrker vpk övriga förslag i regeringens proposition, vad gäller beskattningen av pensionärer.

Propositionens huvudsakliga innehåll

"Reglerna om avtrappning för det extra avdraget för folkpensionärer, som har inkomst utöver grundpensionerna och/eller förmögenhet, föreslås ändrade i syfte att dels motverka att extra avdrag medges i höga inkomstkikt, dels mildra de höga marginaleffekter som kan uppkomma i vissa fall. Inkomstprövningen av det kommunala bostadstillägget till pensionärer med låg pension föreslås ändrad så att tillägget inte reduceras för ålderspensionärer, som förutom sin pension har förvärvsinkomster" (propositionen sid. 2).

Åtgärderna ovan utvecklas enligt följande.

Det extra avdraget trappas av med en enhetlig procentsats som är så avpassad att avdraget för ensamstående faller bort helt om den taxerade inkomsten överstiger 85 000 kr.

I propositionen anges att "En del av problematiken med det extra avdraget gäller deras stora tillväxt och att de utgår i så höga inkomstlägen att det framstår som stötande för inkomsttagare i aktiv ålder. Vidare kan reduceringen/bortfallet av avdrag leda till att alltför höga sammanlagda marginaleffekter uppkommer" (propositionen sid. 42–43).

Syftet med propositionen i denna del anges således till tre delmål, såväl begränsa avdragets tillväxt, som begränsa det i höga inkomstlagen och slutligen undanröja alltför höga margineffekter.

Detta syfte vill regeringen uppnå genom att det extra avdraget reduceras med en enhetlig procentsats i stället för som nu med en avtrappningsskala med tre steg.

Vpk avslår regeringens förslag

Regeringen lyckas genom sitt förslag reducera vissa önskade margineffekter för vissa pensionärsgrupper. Å andra sidan medför regeringens förslag att en betydande grupp pensionärer får en skatteskärpning. Denna skärpning ger i vissa inkomstlagen, från ca 70 000 kr till drygt 82 000 kr, en skärpning runt 1 200 kr. Samtidigt föreslår regeringen skattelättnader för breda löntagargrupper och mycket kraftiga skattesänkningar för höginkomsttagare. Sammantaget ger detta så tveksamma fördelningspolitiska effekter att vpk avstyrker regeringens förslag i denna del.

Detta särskilt som hela skattesystemet är föremål för en total översyn, som också måste innefatta de komplicerade regler som gäller för beskattningen av pensionärer. Att i detta läge gå in och göra större eller mindre förändringar av skalor och procentsatser förefaller mindre motiverat om liknande syften kan uppnås på enklare sätt.

Vpk föreslår tjänsteavdrag

Vpk menar att problemet med de höga margineffekterna vid inkomst av tjänst borde kunna motverkas med en metod som påminner om "kottmetoden", dvs. att införa en skattefri zon för pensionärernas inkomster upp till 10 000 kr. Detta "tjänsteavdrag" löser inte alla problem men kan fungera under en övergångsperiod i avvaktan på en total reformering av skattesystemet. Det av vpk föreslagna "tjänsteavdraget" för pensionärer skulle också medverka till att vissa pensionärer kunde öka sin verksamhet på arbetsmarknaden.

Förmögenhet och extra avdrag

I propositionen föreslås vidare vissa förändringar av en eventuell förmögens inverkan på det extra avdraget. Förslaget innebär att den skattesatsskärpning som en eventuell förmögenhet medför reduceras.

Vpk har tidigare påtalat bl.a. i motion 1987/88:Sk474 "att hänsyn måste tas till de negativa effekter på KBT och extra avdrag som uppstår vid smärre förmögenheter, allra helst då de är bundna i egnahem eller fritidshus" (mot. sid.6).

Dessa effekter är inte godtagbara, särskilt som ett egnahem eller fritidshus av större värde beskattas på sedvanligt sätt även för pensionärer vad gäller fastighetskatt och eventuell förmögenhet. Ett icke realiserat förmögensvärde i ett egnahem är också av föga värde för pensionärerna när det gäller att betala löpande hushållsutgifter – man kan således inte äta tapeter.

Av dessa skäl föreslår vpk att förmögenhet som härrör från egna hem eller fritidshus inte skall påverka KBT eller s.k. extra avdrag.

Mot. 1988/89
Sk20

Inkomst av tjänst och KBT

Vpk tillstyrker vidare att inkomst av tjänst inte skall reducera utfallet av KBT. Regeringen föreslår detta för att pensionärerna skall "öka sitt utbud" på arbetsmarkanden.

Vpk har inget i sak att invända mot detta förslag, men vi betvivlar att det i någon högre grad kommer att leda till åsyftat resultat. Det är i huvudsak gruppen "äldre" pensionärer som har KBT, och vpk betvivlar att denna grupp i någon större grad orkar eller vill förvärvsarbeta i dagens arbetsliv.

Den grupp som troligast skulle reflektera på att söka sig ut i förvärvslivet är gruppen yngre pensionärer. Denna grupp erhåller dock mer sällan KBT.

För att stimulera pensionärer att förvärvsarbeta krävs att man kommer till rätta med de arbetsmiljöproblem som alltmer uppmärksammas i dagens arbetsliv, men till den frågan avser vpk att återkomma under den allmänna motionstiden.

Vi motsätter oss dock icke förslaget men vill ändå påpeka att vi tror att ett system med "tjänsteavdrag" mer verksamt skulle bidra till att nå det syfte som regeringen anger i denna del av sitt förslag.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar om ett "tjänsteavdrag" för pensionärer om 10 000 kr i enlighet med motionens förslag,
2. att riksdagen beslutar att pensionärs förmögenhet som härrör från egna hem eller fritidshus inte skall påverka beräkningen av extra avdrag för pensionär,
3. att riksdagen beslutar att pensionärs förmögenhet som härrör från egna hem eller fritidshus inte skall påverka beräkningen av KBT,
4. att riksdagen avslår regeringens förslag till ändring av 50 § kommunalskattelagen (1928:370), KL, vad gäller avtrappningen på grund av inkomst.

Stockholm den 14 november 1988

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Hans Petersson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Lars Bäckström (vpk)